

Samuel Huntington

Ciocnirea Civilizațiilor

Huntington susține că în lumea de după Războiul Rece, cele mai importante distincții dintre oameni nu sunt de natură ideologică, politică sau economică. Ele sunt de natură culturală. În timp ce statele naționale vor rămâne principalele unități de analiză în afacerile internaționale, comportarea lor va fi influențată decisiv nu de goana după putere și bogăție (așa cum ar sugera realismul), ci de preferințele, asemănările și deosebirile culturale.

Huntington definește civilizația ca fiind cel mai larg nivel de recunoaștere cu care o persoană se poate identifica, una care se referă la valorile, normele sociale și instituțiile care conduc societatea. Huntington analizează diferențele dintre rasă și civilizație : rasa nu este influențată de istorie, norme sociale și valori așa cum poate fi influențată civilizația, așadar fiind posibil ca indivizi aparținând aceleiași rase să fie adânc diferențiați de civilizație, sau ca indivizi din rase diferite să fie uniți de civilizație. Huntington admite că civilizațiile sunt flexibile, fără începuturi sau sfârșituri precise, concrete. Cu toate acestea, el susține că granițele care împart civilizațiile ar putea fi ambigue însă ele sunt reale și importante. Civilizațiile nu sunt structuri politice însă ar putea reprezenta un număr de unități politice (mai multe națiuni, mai multe state etc.). El susține religia ca o unitate centrală a caracteristicilor civilizațiilor și o folosește ca o variabilă în identificarea câtorva dintre cele mai proeminente civilizații .

Huntington dorește să sublinieze faptul că occidentalii trebuie să înțeleagă că cultura lor este unică, dar nu universală. Înainte de a se încerca occidentalizarea unei regiuni trebuie ținut cont de substratul cultural al regiunii respective.

În lume există 8 civilizații distincte, războaiele actuale ducându-se între actori aparținând unor civilizații diferite. S-a încheiat perioada războaielor între clasele sociale. În războiul din fosta Yugoslavie, Rusia a sprijinit sârbii, iar Arabia, Turcia, Iran și Libia i-au sprijinit cu arme pe musulmanii bosniaci.

Cultura divide sau unifica. Societăți despărțite de ideologie se unesc (Coreea);societăți unite de ideologie se despart (Rusia ,Yugoslavia).Astăzi,Cortina de Fier s-a mutat spre Est,separând creștinismul de islamism.

Marile civilizații ale lumii au fost identificate cu marile religii;popoarele care împărtășesc aceeași etnicitate și limbă,dar au religii diferite ajung să se măcelărească (Yugoslavia).

Potrivit analizei lui Huntington,cele opt mari civilizații ale Globului sunt:

1. Sinică
2. Japoneză
3. Hinduă (miezul civilizației indiene)
4. Islamică
5. Ortodoxă
6. Occidentală
7. Latino-americană (deși urmașă europeană,a evoluat pe căi diferite)

În mod ciudat,budismul,deși o mare religie,nu a fost baza unei civilizații.

Expansiunea Occidentului s-a datorat tehnologiei,în special vaselor de transport cu care au exportat cultura și violenței organizate. Cu toate acestea,Occidentul nu a creat o mare religie.

Se sustine ca Occidentul. A creat o civilizatie universala dar daca o civilizatie universala e pe cale de aparitie,trebuie sa apara o limba si o religie universale. Limba universală pretinsă de occident este engleza,dar aceasta este străină pentru 90% din populația globului.

Puține țări cu tradiții puternice au adoptat modelul occidental:

Rusia a fost modernizată (europenizată) de Petru cel Mare printr-o serie de reforme ce au dus la simplificarea alfabetului chirilic,introducerea taxării si a codului moral de inspirație engleză.

Turcia a fost modernizată de Atatürk prin cele „6 săgeți” :

1. populism
2. republicanism
3. naționalism

4. laicitate
5. etatism
6. reformism

În cadrul reformelor sale, Atatürk a respins ideea unui imperiu multinațional,ajungându-se la masacrul armean. Punctele pozitive au fost abolirea Califatului (guvernarea religioasă),adoptarea Codului Civil Elvețian,adoptarea calendarului gregorian. În cele din urmă,Turcia s-a apropiat extrem de mult de Occident datorită acestor reforme,ea fiind un important membru NATO si un candidat la aderarea în Uniunea Europeană.

Celelalte state musulmane se opun Occidentalizării. Problema statelor islamice este ca nu au un stat lider (nucleu) care să le reprezinte interesele. Fiecare mare stat musulman are lacune care îl împiedică să devină un lider.

1. Indonezia:deși cea mai mare țară musulmană,cu o creștere rapidă,este departe de centrul arab
2. Egiptul : este o țară prea săracă,dependentă financiar de SUA
3. Iranul : ar fi liderul ideal având în vedere poziția,mărimea și economia,dar Iranul este o țară șiiită,în condițiile în care 90% dintre musulmani sunt suniți
4. Pakistan : se confruntă cu instabilitate politică și cu probleme cu India
5. Arabia Saudită : deși leagănul Islamului,este dependentă de Occident
6. Turcia : este o țară dezvoltată,dar este laica,musulmanii renegând-o

Musulmanii văd civilizația occidentală ca decăzând,fapt subliniat și de Fukuyama în „Marea Ruptură”.Musulmanii,care au tradiția familiei și care nu acordă drepturi femeii,nu pot sa vadă o femeie lăsându-și copilul în grija unei bone,sau o femeie lider.

Strategia de cucerire adoptată de occidentali,aceea a cooperării economice,apropie popoarele dar nu le poate face să se înțeleagă.

Conflictul din timpul Războiului Rece au fost mult mai mici decât conflictele mocnite de astăzi dintre islamism și creștinism. Lumea a fost cuprinsă de războaie de falie. Primul război civilizațional modern a fost cel din Afganistan (1979-1989).SUA au susținut cu armament insurgenții,iar URSS care lupta pe un teritoriu necunoscut, a fost

umilită. Înfrângerea URSS s-a datorat unui efort colectiv al islamicilor, care au contribuit cu 25 000 de voluntari. Acest război a dus la accelerarea decăderii URSS.

Războiul din Golf : occidentalii au intervenit militar într-un război între musulmani, pe care l-au văzut ca pe un război împotriva lor. Musulmanii afirmă: „Saddam este un lider sângeros, însă este al nostru”. Războaiele de falie sunt prelungite, fiecare aliindu-se cu cel mai apropiat civilizației sale.

Occidentalii în acuză pe musulmani că au emigrat în țările occidentale și au declanșat instabilități. Aceste mișcări de populație care sunt motorul istoriei au fost în proporție de 2/3 formate din musulmani în anii 90. Tocmai din cauza escaladării tensiunilor create de musulmani, Chirac considera că „imigrația trebuie totalmente oprită”

Pe seama imigrației s-ar putea pune și războiul din fosta Yugoslavia: sârbii au conviețuit pașnic, până când extinderea numerică a unui grup a creat tensiuni politice, culturale și sociale asupra celorlalte grupuri. Albanezii au început să ceară Kosovo, dar naționalismul sârb dezvoltat sub Miloșevici a trecut la reprimarea albanezilor. În acest conflict, Serbia a achiziționat arme de la ortodocși, iar musulmanii i-au ajutat pe musulmanii bosniaci. Până la urmă, războaiele de falie se termină când combatanții se epuizează.

Focare ale războaielor de falie au fost puse pe seama rușilor 1979 – 1989, 1992 Tadjikistan, 1994 Cecenia.

Islamicii sunt convinși de superioritatea civilizației lor și nu vor să o accepte pe cea occidentală, pătată de crimă, droguri și o etică negativă a muncii....

O gafă a lui Huntington, prezenta în acest volum ar fi referitoare la separarea catolicismului de creștinism. Acesta a separat Transilvania de restul României, trecând Transilvania ca fiind catolică.